

Transgender personen in België

die een wijziging van de officiële geslachtsvermelding aanvragen – 2021

Gegevens uit het Rijksregister
(1 januari 1993 t.e.m. 31 december 2020)

Wanneer een persoon bij de burgerlijke stand een wijziging van de geslachtsvermelding op de identiteitskaart aanvraagt, wordt dit geregistreerd door het Rijksregister. Op die manier kan er jaarlijks een overzicht worden gemaakt van het aantal wijzigingen in de officiële geslachtsvermelding in België. In dit webdocument worden de data gepresenteerd naar gender, leeftijd en regio.

Op 25 juni 2017 werd er een nieuwe wet aangenomen, de *'Wet tot hervorming van regelingen inzake transgenders wat de vermelding van een aanpassing van de registratie van het geslacht in de akten van de burgerlijke stand en de gevolgen hiervan betreft'*. De wet werd van kracht op 1 januari 2018. Het is nu niet langer nodig om medische ingrepen te ondergaan om de M of V in de geboorteakte te laten wijzigen. Onomkeerbare sterilisatie, chirurgie en het oordeel van een psychiater zijn niet langer vereist. Uitgangspunt van de nieuwe wet is zelfbeschikking. Uit de cijfers van het Rijksregister blijkt dat de impact van deze nieuwe wetgeving op het aantal wijzigingen bijzonder groot is. Het aantal wijzigingen in geslachtsvermelding piekte enorm in 2018 en lijkt zicht sindsdien op een veel hoger niveau te stabiliseren dan voorheen. De invoering van de nieuwe wetgeving heeft bovendien een sterke verschuiving teweeggebracht in het profiel van de aanvragers.

Om de impact van de wetgeving goed in beeld te brengen worden in de tweede paragraaf de profielen van de transgender personen die een wijziging in de registratie aanvroegen binnen de verschillende regelingen vergeleken. In de eerste paragraaf worden de globale cijfers weergegeven voor de periode 1993 tot eind december 2020.

Hoewel de nieuwe wetgeving het voor transgender personen veel gemakkelijker maakt om hun officieel geslacht in overeenstemming te brengen met hun genderidentiteit, kan er niet van uitgegaan worden dat deze cijfers betrekking zouden hebben op het totale aantal transgender

personen in België. Daar bestaan geen officiële cijfers over. De cijfers in deze publicatie geven enkel weer hoeveel personen de officiële geslachtsvermelding op hun identiteitskaart lieten wijzigen.

Meer informatie over de wetgeving vindt u op de [website van het Instituut](#).

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werkt voor dit jaarlijks cijferoverzicht samen met het Rijksregister. Mits een correcte bronvermelding mogen deze gegevens gebruikt worden. Omwille van de privacy van de betrokken personen, geeft het Rijksregister nooit individuele gegevens door.

1. Wijzigingen in de geslachtsregistratie sinds 1993

1.1. Aantal en aandeel

In de periode van januari 1993 tot en met 31 december 2020 hebben er in België 2.734 personen de officiële geslachtsvermelding laten aanpassen. In 58% van de gevallen betrof het wijzigingen van man naar vrouw (transvrouw), in 42% van vrouw naar man (transman). Deze verhouding was jarenlang twee derde tegenover een derde, maar verschuift sinds de wetswijziging ten voordele van de transmannen. In 2019 en 2020 was de verhouding in de aanvragen nagenoeg gelijk.

**Tabel 1.1: Aantal wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding naar gender
(1993 – december 2020)**

	Aantal	Aandeel
Transvrouw	1 582	58%
Transman	1 152	42%
Totaal	2 734	100%

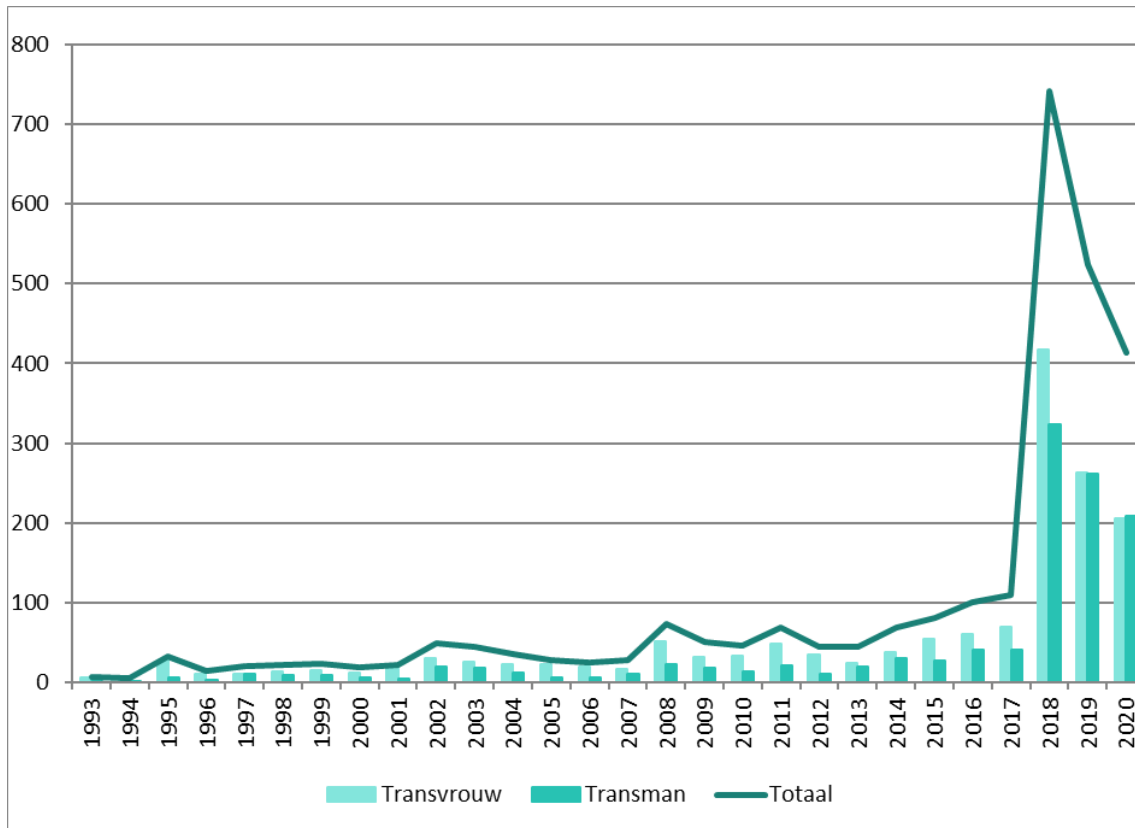
Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

1.2. Evolutie

De inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving heeft het aantal aanvragen enorm doen toenemen. Over de jaren heen bestond er al een stijgende tendens.

2018 wordt gekenmerkt door een enorme piek met 742 aanvragen. De cijfers van 2019 en 2020 liggen een stuk lager, maar nog altijd vier à vijf keer meer dan in 2017.

**Grafiek 1.1: Evolutie in het aantal wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding
(1993 – december 2020)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

In 2008 was er een relatieve piek die verklaard kan worden door de toenmalige wijziging in de wetgeving. In 2007 trad immers de wet in werking waardoor een wijziging in de officiële geslachtsvermelding een administratieve aangelegenheid werd. Vóór 2007 was het nodig om een omslachtige en onzekere procedure op te starten via de rechter. Een aantal transgender personen heeft daar toen zeker op gewacht.

In 2018 hebben er opnieuw mensen op de nieuwe regeling gewacht. De strikte medische voorwaarden werden geschrapt, waardoor de toegang tot de procedure in principe voor iedereen gegarandeerd is. In 2019 en 2020 dalen de cijfers ten opzichte van 2018, maar ligt het aantal aanvragen wel op een veel hoger niveau dan voordien met 524 aanvragen in 2019 en 414 in 2020. Bovendien blijkt het genderonevenwicht voorgoed verleden tijd: het aandeel aanvragen van transmannen bedroeg voor de twee jaren 50%.

**Tabel 1.2: Evolutie in het aantal wijzingen van de officiële geslachtsvermelding
(1993 – december 2020)**

Aantallen per jaar naar gender			
	Transvrouw	Transman	Totaal
1993	5	1	6
1994	4	1	5
1995	27	5	32
1996	11	3	14
1997	10	10	20
1998	13	8	21
1999	15	8	23
2000	12	6	18
2001	18	4	22
2002	30	19	49
2003	26	18	44
2004	23	12	35
2005	22	6	28
2006	19	5	24
2007	17	10	27
2008	51	22	73
2009	32	18	50
2010	33	13	46
2011	48	21	69
2012	35	10	45
2013	24	20	44
2014	38	30	68
2015	54	27	81
2016	60	40	100
2017	69	41	110
2018	418	324	742
2019	263	261	524
2020	205	209	414
Totaal	1 582	1 152	2 734

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

1.3. Leeftijd

Transgender personen die de overgang maken van vrouw naar man (transmannen) zijn doorgaans jonger dan omgekeerd; gemiddeld zijn ze 27 jaar op het moment dat de wijziging in hun geslachtsvermelding officieel geregistreerd wordt. Bij transgender personen die de overgang maken van man naar vrouw (transvrouwen) is de gemiddelde leeftijd 37 jaar. Door de sterke toename van

het aantal jongere aanvragers zijn de beide gemiddelden gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren.

De oudste transvrouw was op het moment van de wijziging in haar geslachtsregistratie 89, de oudste transman 75. Om een geslachtsregistratie te wijzigen moet een jongere minstens 16 jaar zijn. Nochtans zijn er over de jaren enkele wijzigingen geregistreerd van kinderen tussen 0 en 2 jaar. Hoogstwaarschijnlijk gaat het om kinderen met een variatie in de geslachtskenmerken (intersexe kinderen) van wie het geslacht zoals dat geregistreerd werd bij geboorte werd aangepast.

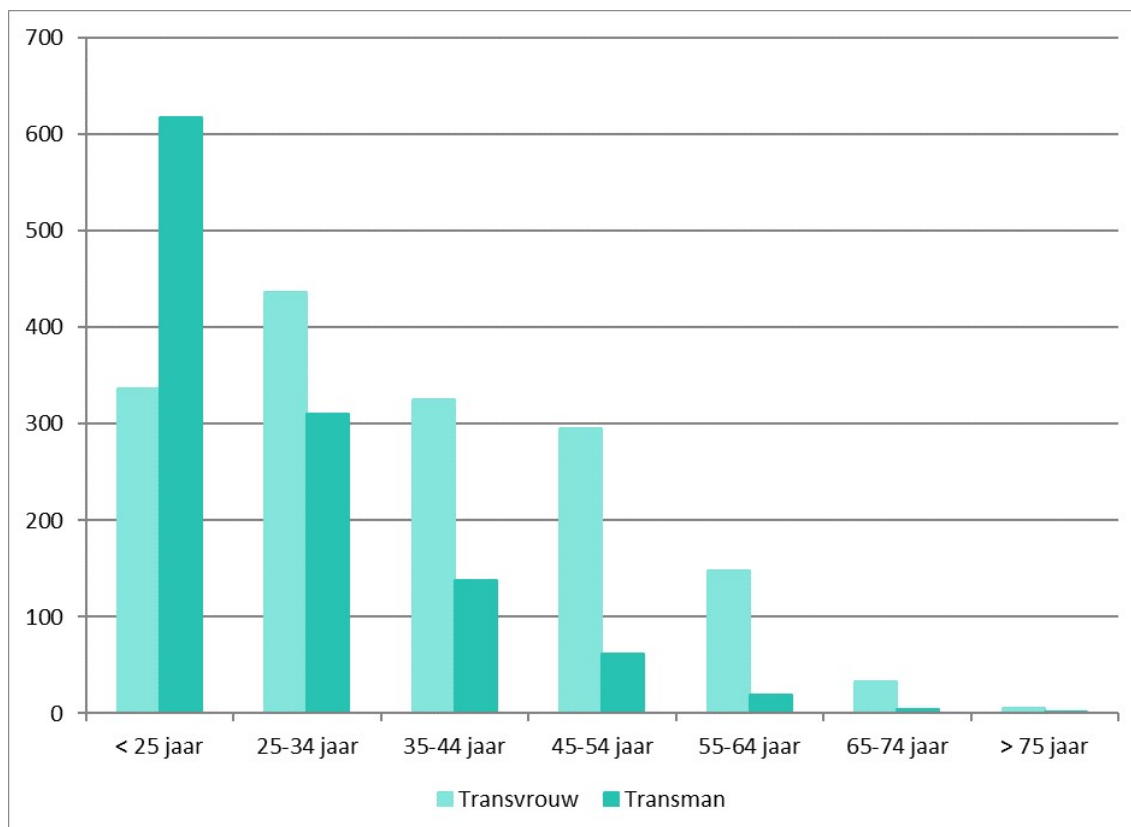
Bij de jongeren is er een groot overwicht van transmannen. Bij de 16 en 17-jarigen is dat zelfs meer dan zeven op tien. Vanaf 25 jaar is er een overwicht van transvrouwen.

Tabel 1.3: Aantallen en verdeling naar leeftijd op het ogenblik van de wijziging van de officiële geslachtsvermelding (1993 – december 2020)

	Aantallen			Aandeel	
	Transvrouw	Transman	Totaal	Transvrouw	Transman
0-2 jaar	7	1	8	88%	13%
12-15 jaar	0	1	1	0%	100%
16-17 jaar	20	53	73	27%	73%
18-20 jaar	131	287	418	31%	69%
21-24 jaar	179	276	455	39%	61%
25-34 jaar	437	310	747	59%	41%
35-44 jaar	326	138	464	70%	30%
45-54 jaar	295	62	357	83%	17%
55-64 jaar	148	19	167	89%	11%
65-74 jaar	33	4	37	89%	11%
75-84 jaar	5	1	6	83%	17%
> 85 jaar	1	0	1	100%	0%
Totaal	1 582	1 152	2 734	58%	42%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Grafiek 1.2: Aantallen naar leeftijd op het ogenblik van de wijziging van de officiële
geslachtsvermelding (1993 – december 2020)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Tabel 1.4: Gemiddelde leeftijd op het ogenblik van de wijziging van de officiële geslachtsvermelding
(1993 – december 2020)**

Transvrouw	Transman	Totaal
37,0	27,2	32,8

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

1.4 Regio

Tot 2017 was er weinig verschil in de verdeling over de regio's tussen transmannen en transvrouwen. Die was vrij stabiel twee derde transvrouwen tegenover één derde transmannen. Met de invoering van de nieuwe wetgeving verschoven die cijfers in de eerste plaats in Vlaanderen, waar er in verhouding er meer transmannen bijkwamen. Inmiddels gebeurt hetzelfde in Wallonië en in mindere mate in Brussel.

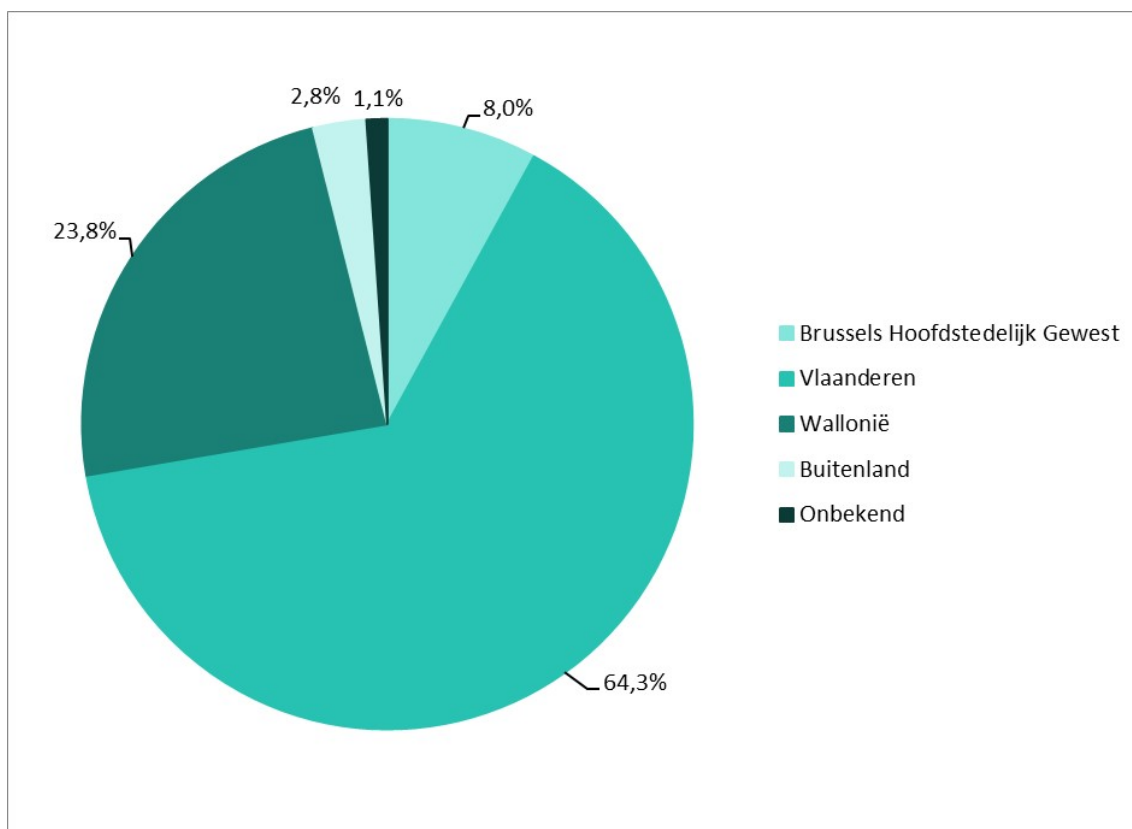
In vergelijking met de bevolkingsaantallen in de verschillende regio's, is Vlaanderen duidelijk oververtegenwoordigd in deze cijfers en Wallonië sterk ondervertegenwoordigd. Vlaanderen tekende met 58% van de Belgische bevolking, 64% van de wijzigingen in geslachtsvermelding op. Wallonië is goed voor 32% van de bevolking, maar registreert slechts 24% van de wijzigingen.

Tabel 1.5: Aantallen en verdeling wijzig van de officiële geslachtsvermelding naar regio (1993 - december 2020)

	Aantallen			Aandeel	
	Transvrouw	Transman	Totaal	Transvrouw	Transman
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	138	80	218	63%	37%
Vlaams Gewest	1000	759	1759	57%	43%
Waals Gewest	385	265	650	59%	41%
Buitenland	42	35	77	55%	45%
Onbekend	17	13	30	57%	43%
Totaal	1 582	1 152	2 734	58%	42%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Grafiek 1.3: Verdeling wijzig van de officiële geslachtsvermelding naar regio
(1993 – december 2020)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

2. De impact van de nieuwe wetgeving

2.1 Vergelijking registratieperiodes

Er kunnen drie periodes onderscheiden worden in de regelgeving rond het wijzigen van een geslachtsregistratie. In de evolutie is de procedure steeds eenvoudiger geworden, is het uitgangspunt verschoven van het officieel vaststellen van een geslacht naar het registreren van een genderidentiteit en is ten slotte ook het taalgebruik gewijzigd. Zo wordt er ook in dit cijferoverzicht niet meer gesproken van de registratie van een geslachtswijziging, maar van de wijziging in een geslachtsregistratie.

In deze paragraaf worden de profielen vergeleken van de mensen die gebruik maakten van de huidige regeling met die van de personen die in het verleden gebruik maakten van de wet van 10 mei

2007 inzake transseksualiteit en met die van de personen die vóór die wetgeving een wijziging aanvroegen via de rechtbank.

Eind 2017 waren er in België 1.054 personen die een geslachtswijziging hadden laten registreren. Eind 2020 waren dat er in het totaal 2.734. Dat wil zeggen dat meer dan 60% van alle wijzigingen in geslachtsregistratie dateren van na de invoering van de nieuwe wetgeving. Omdat in de nieuwe procedure een wachttijd van minstens drie maanden is ingebouwd, moet er in feite gerekend worden vanaf april 2018. Van april 2018 tot eind december 2020 zijn er meer wijzigingen geregistreerd als in de voorbije 25 jaar samen.

In de onderstaande cijfers werden drie registratieperiodes onderscheiden: ten eerste van januari 1993 tot en met juni 2007, toen een wijziging moest worden bekrachtigd door een rechter; ten tweede van juli 2007 tot en met maart 2018 toen een wijziging in principe een eenvoudige administratieve procedure was, maar er strikte medische voorwaarden golden; en ten derde vanaf april 2018, waar het uitgangspunt zelfbeschikking is en de medische voorwaarden werden geschrapt.

De wijzigingen in geslachtsvermeldingen van april 2018 tot december 2020 maken 61% uit van het totaal.

Tabel 2.1: Aandeel en aandeel wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding naar registratieperiode (1993 – december 2020)

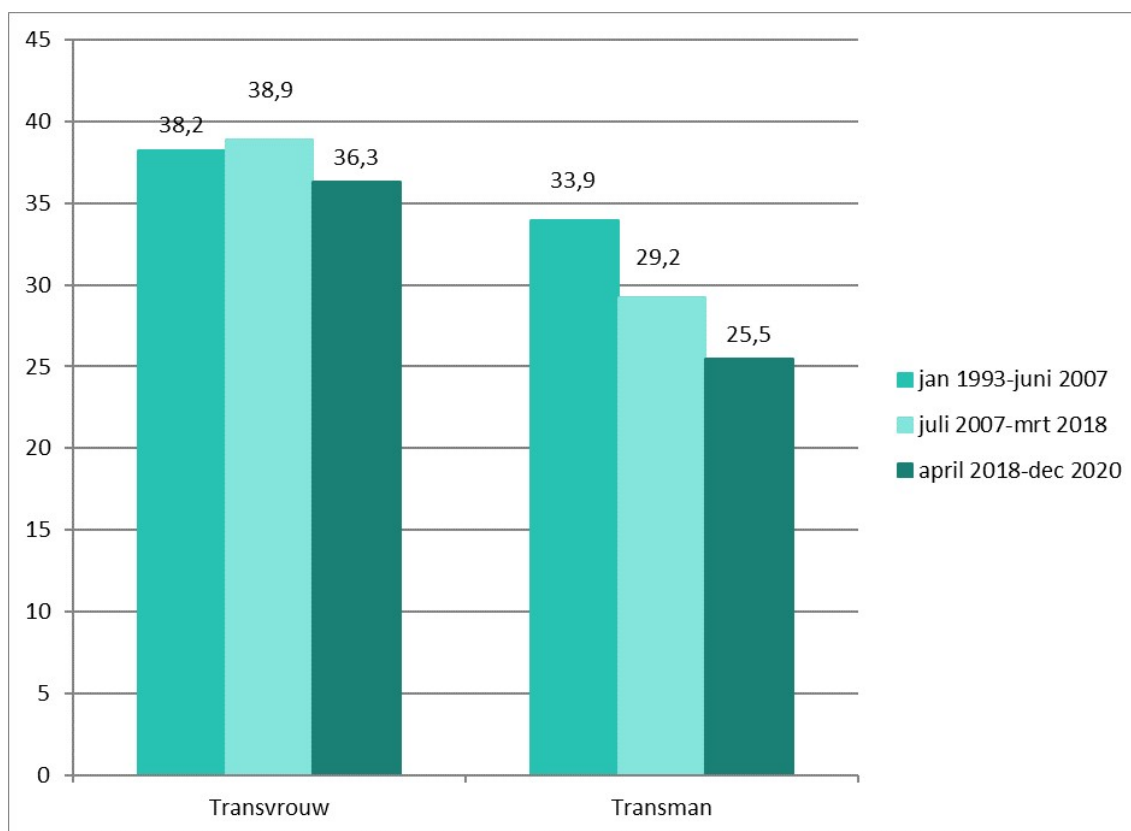
	Aantallen			Aandeel	
	Transvrouw	Transman	Totaal	Transvrouw	Transman
jan 1993-juni 2007	245	110	355	69%	31%
juli 2007-mrt 2018	465	258	723	64%	36%
apr 2018-dec 2020	872	784	1656	53%	47%
Totaal	1 582	1 152	2 734	58%	42%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

Het aandeel transmannen wordt groter naarmate de procedure eenvoudiger wordt. Van de recentste periode heeft 47% van de wijzigingen betrekking op transmannen. In de eerste periode was dat 31%, tussen 2007 en 2018 was dat 36%.

De gemiddelde leeftijd van de aanvragers ligt in de recentste periode een stuk lager. Voor transmannen is de evolutie erg sterk. Daar is de gemiddelde leeftijd slechts 25,5 jaar. De leeftijdsverdeling was tot 2018 vrij stabiel.

**Grafiek 2.1: Gemiddelde leeftijd op het moment van de wijziging van de officiële
geslachtsvermelding naar registratieperiode en gender
(1993 – december 2020)**

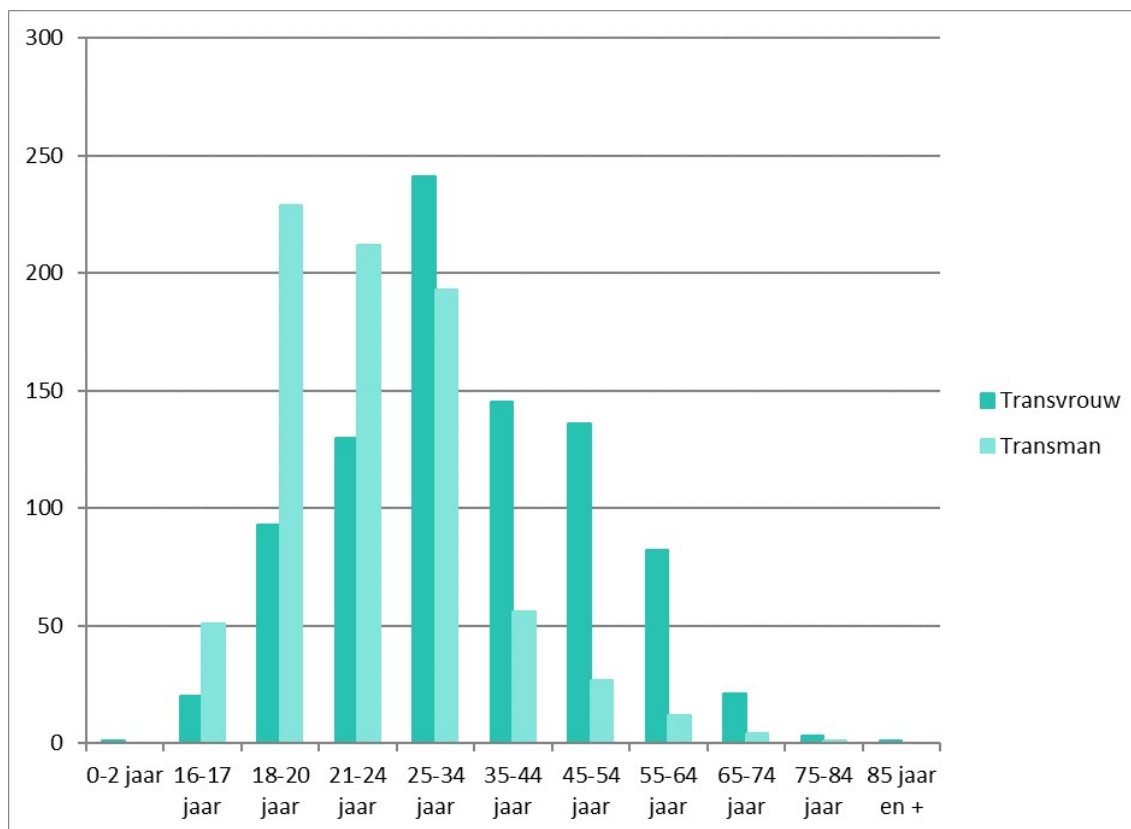
Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

2.2 Het profiel van de aanvragers volgens de nieuwe wetgeving (april 2018 – december 2020)

In de leeftijdsverdeling van de personen die een wijziging in de registratie aanvroegen tussen april 2018 en december 2020 valt op dat er bij de jongeren een sterk overwicht is van transmannen.

Terwijl er tot 2018 steeds een overwicht was van twee derde transvrouwen met een gemiddelde leeftijd van 40 jaar op het ogenblik van de wijziging, is 44% van de nieuwe aanvragers jonger dan 25 jaar. Bij de transmannen is het aandeel jongeren zelfs 63%. De jaren vóór de wetswijziging was er reeds een toename merkbaar van het aantal jonge transmannen. Deze categorie blijkt het meest gebaat met de nieuwe wetgeving.

**Grafiek 2.2: Aantallen naar leeftijd op het ogenblik van de wijziging van de officiële
geslachtsvermelding, naar gender (april 2018 – december 2020)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Tabel 2.2: Aantallen en verdeling naar leeftijd op het ogenblik van de wijziging van de officiële
geslachtsvermelding (april 2018 – december 2020)**

	Aantallen			Verdeling		
	Transvrouw	Transman	Totaal	Transvrouw	Transman	Totaal
0-2 jaar	1	0	1	0%	0%	0%
16-17 jaar	20	51	71	2%	6%	4%
18-20 jaar	93	229	322	11%	29%	19%
21-24 jaar	130	212	342	15%	27%	21%
25-34 jaar	241	193	434	28%	25%	26%
35-44 jaar	145	56	201	17%	7%	12%
45-54 jaar	136	27	163	16%	3%	10%
55-64 jaar	82	12	94	9%	2%	6%
65-74 jaar	21	4	25	2%	1%	2%
75-84 jaar	3	1	4	0%	0%	0%

> 85 jaar	1	0	1	0%	0%	0%
Totaal	873	785	1 658	100%	100%	100%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

63% van de recente wijzigingen werden geregistreerd in het Vlaams Gewest, 26% in het Waals Gewest en 7% in Brussel. In Vlaanderen liggen de aantallen transvrouwen en transmannen veel dichterbij elkaar dan in de andere regio's.

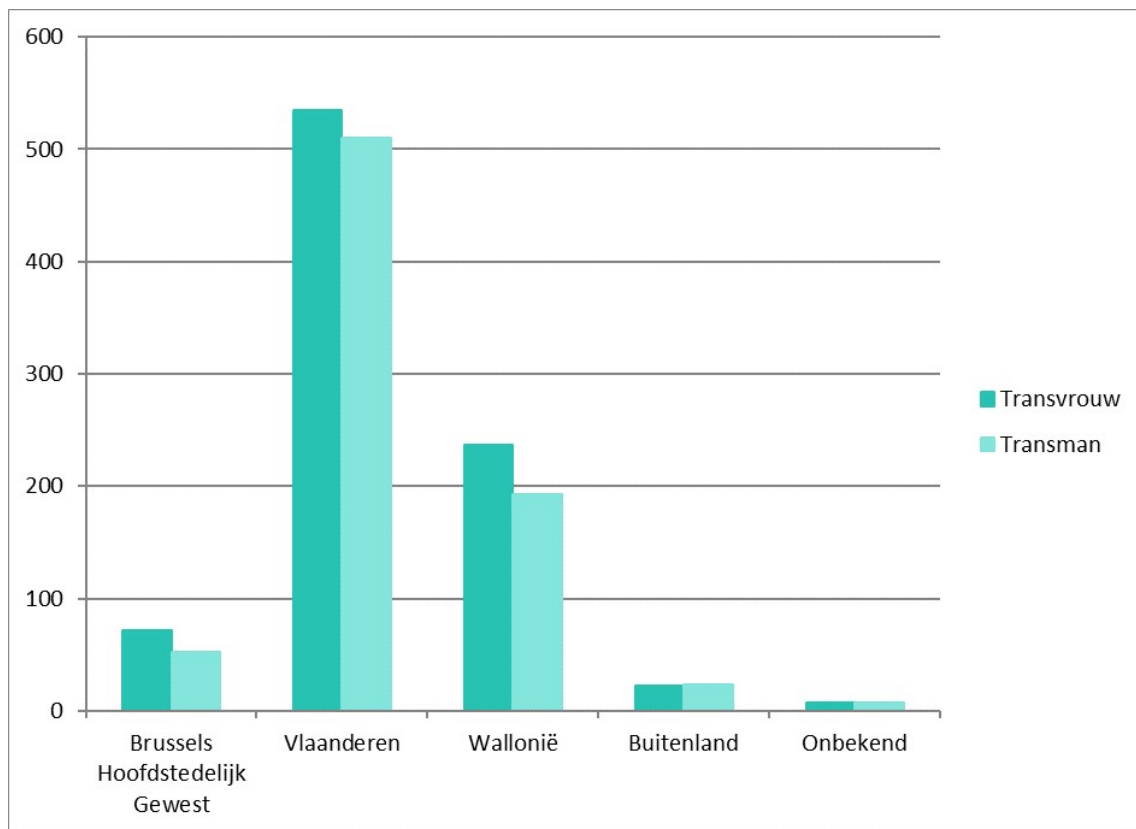
Tabel 2.3: Aantal wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding, naar regio en gender (april 2018 – december 2020)

	Transvrouw	Transman	Totaal	Transvrouw	Transman	Totaal
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	72	52	124	8%	7%	7%
Vlaanderen	535	510	1045	61%	65%	63%
Wallonië	237	193	430	27%	25%	26%
Buitenland	22	23	45	3%	3%	3%
Onbekend	7	7	14	1%	1%	1%
Totaal	873	785	1 658	100%	100%	100%

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

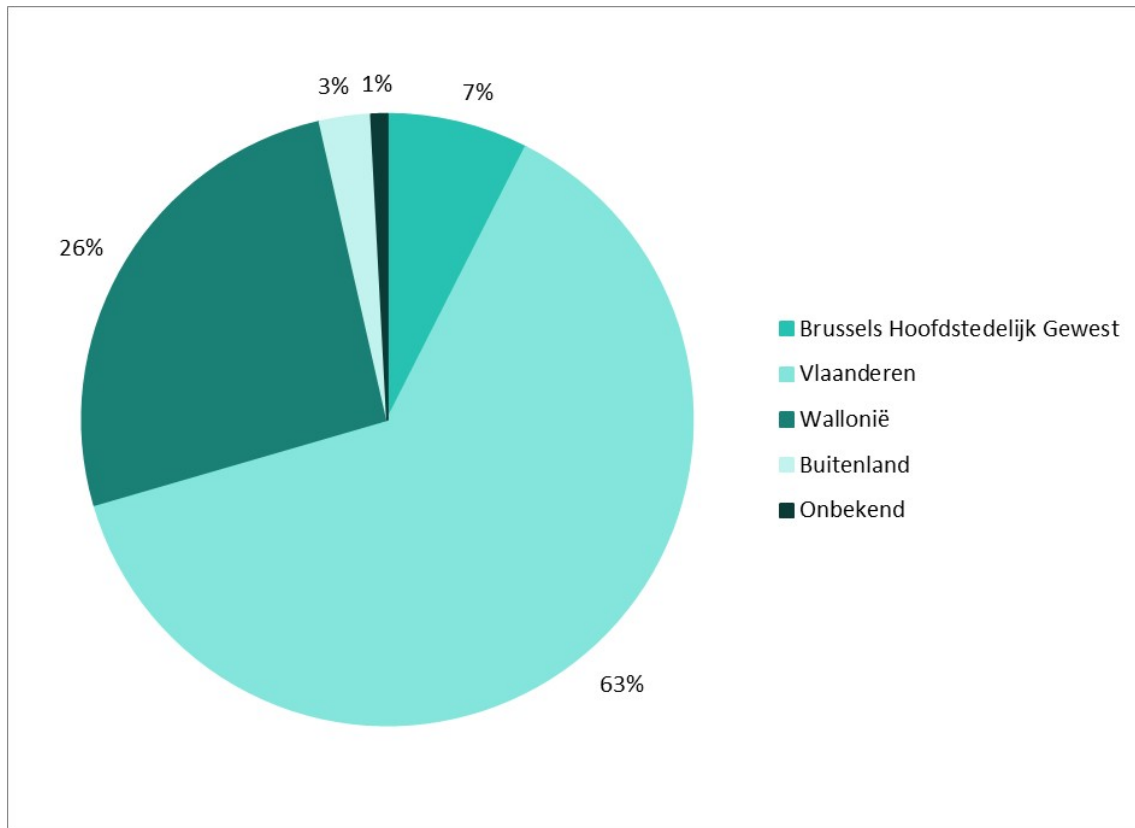
Grafiek 2.3: Aantal wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding, naar regio en gender

(april 2018 – december 2020)

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

**Grafiek 2.4: Aandeel wijzigingen van de officiële geslachtsvermelding naar regio
(april 2018 – december 2020)**

Bron: Rijksregister (bewerking IGVM)

2021

Uitgever: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel
T 02 233 41 75 – F 02 233 40 32
gelijkheid.manvrouw@igvm.belgie.be
www.igvm.belgium.be

Auteur: Hildegard Van Hove

Deze publicatie verschijnt enkel als webdocument.
Cette publication est également disponible en français.